



# Kinotripov svetovni jagodni izbor

PEDAGOŠKO GRADIVO

2024

15+ LET

# Kazalo

- 2 **UVOD**
- 3 **MAČEK MED VRATI**
- 5 **PEPELNATO SONCE**
- 7 **INDIVIDUALITY**
- 9 **ZELO ZAFEC LJANA ZGODBA**
- 11 **RAK V BAZENU**
- 13 **GIGI**
- 15 **IŠČE SE IGRA**
- 17 **MOJE MNENJE O FILMU**

Pedagoško gradivo je namenjeno strokovnim delavcem vzgojnoizobraževalnih zavodov. Veseli bomo vaših odzivov in poročil o uporabi gradiva; pošljete jih lahko na naslov: [petra.gajzler@animateka.si](mailto:petra.gajzler@animateka.si).

## Kolofon

Pedagoško gradivo  
**KINOTRIPOV SVETOVNI JAGODNI IZBOR**

<b>BESEDILA</b>	Anja Banko
<b>OBLIKOVANJE</b>	Matic Brinc
<b>UREDILA</b>	Petra Gajzler
<b>JEZIKOVNI PREGLED</b>	Mojca Hudolin
<b>SLIKOVNO GRADIVO</b>	Društvo za oživljanje zgodbe 2 koluta
<b>V DIGITALNI</b>	
<b>OBLIKI IZDALO</b>	Društvo za oživljanje zgodbe 2 koluta v sodelovanju z Društvom Slon, 2024

## Uvod

Kinotripov svetovni jagodni izbor je kakovosten in pester program najboljših kratkih animiranih filmov z vsega sveta, ki je del mednarodnega festivala animiranega filma Animateka. Filmi obravnavajo najrazličnejše tematike, ki so blizu mladim v starosti **od 15. leta dalje**. Vsebinsko in likovno raznolike filme, ki prinašajo pogled iz drugačnega zornega kota in spodbujajo kritično razmišljanje o svetu, smo izbrali v sodelovanju z mednarodnim filmskim festivalom Kinotrip, ki ga ustvarjajo mladi za mlade.

Letošnji program prinaša mladostno odštekano, družbenokritično nabrit in slogovno raznolik nabor sedmih filmov, ki se dotikajo tem migracij, okoljske krize, bolezni in smrti, spolne tranzicije, medosebnih odnosov, pa tudi tem ustvarjalnosti in igrivosti, s katerimi preizprašujejo in ozaveščajo o moči umetnosti in animacije.

Več o festivalu Animateka: [www.animateka.si](http://www.animateka.si)  
Več o Festivalu Kinotrip: [www.kinodvor.org/kinotrip/](http://www.kinodvor.org/kinotrip/)

# Maček med vrati

Ana Čigon, Slovenija, Hrvaška, 2024, 9'44", brez dialogov

**Teritorije treh mačk ločujejo ograje in žive meje. Že tako krhke medsosedske odnose zamajejo bežeče mačke, ki vdirajo na njihova ozemlja. Za razrešitev nastalega »mednarodnega« konflikta najuglednejši mačji državniki zasnujejo pretkan načrt, ki bo nedvomno terjat nedolžne žrtve.**

## Izhodišča za pogovor

Znajdemo se na vrtovih treh mačjih protagonistov – opišite jih (prvi je zanemarjena pustinja, drugi je z bodičasto živo mejo zamejena lična trata, zadnji pa je pravi francoski park z dvorcem, kjer kraljujejo iz pušpana obrezane podobe mačk). Na posestvih se šopirijo table in vihrajo zastave z mačjo ritjo – kako zrastejo in kaj pomenijo? Tako kot se razlikujejo vrtovi, se razlikujejo tudi trije mački. Kakšni so njihovi odnosi – so prijateljski, zaupljivi, sumničavi, morda izkoriščevalski? So mački enakopravni ali predstavljajo različne družbene razrede? Mački imajo različen odnos tako do lastnega posestva kot do pojma meje: rjavi maček pušča vrata kar odprta, medtem ko modri in rdeči maček skrbno zapirata svoji ograji, da ne bi nihče vdiral na njuna posestva; modri maček celo šili veje, da bi bile čim bolj ostre. Kako bi opredelili njihov odnos do meje? Nenadoma se na vrtu modre mačke pojavijo bežeče mačke – opišite jih. Ste opazili kakšno posebnost (povite tačke, prestrašenost)? Kako se nanje odzovejo trije mačji protagonisti? Modra mačka ponudi majhni prebegli mački velik moder balon – njene oči se napolnijo z upanjem. Kaj se zgodi potem? Če ste pozorni, ste ostanek počenega modrega balona lahko zagledali že v prvem prizoru, kjer modra

mačka neguje svojo živo mejo. Kako razumete motiv ograje, meje – bi ga lahko povezali z realno situacijo v Sloveniji ali širše v Evropi? Kaj pa motiv balona? Kako ga razumete – lažno upanje, obljube, (iluzorna) želja po možnosti vstopa/prehoda v drug svet (balon je krhek, hitro se razpoči).

Rdeča mačka priredi večerjo. Opišite prizor. Rdeča mačka podari paket modri mački in z njo sklene nekakšno zaroto, ki vključuje tudi rjavo mačko. Kaj se zgodi – kaj zahtevata rdeča in modra mačka od rjave? Kako se na to odzove rjava mačka: lačna je in sprejme darilo, ne da bi najprej pogledala vsebino pisma. Bo zdaj sploh lahko zavrnila svoji sosedi? Kaj menite, da je vsebina pisma?

Svoja vrata zapre tudi rjava mačka. Pred njo pa zdaj ne ostane zgolj ena, temveč cela množica mačk – opišite jih (so razmršene, poškodovane) – na morskem nabrežju; nad njimi, privezana na modre balone, lebdi še cela vrsta drugih mačk. Sredi neba se izriše zvezdna struktura – na kaj ta spominja (zastavo Evropske unije)? Ob tem zazveni znani napev – Beethovnova *Deveta simfonija* oz. *Oda radosti*. Ta je tudi uradna himna Evropske unije. Kaj menite, da sporoča zadnji prizor?

Kaj bi rekli, da je tema filma? Kaj sami veste o begunskih migracijah v Evropski uniji? Kaj pa v Sloveniji – kakšno vlogo igra Slovenija v okviru

Evropske unije v tem kontekstu?

Ali veste, da je na meji s Hrvaško nameščena bodeča žica, da bi preprečila prihod ilegalnih migrantov? Kako razumete pojem meje? Kako film upodablja odnos bogatejših, močnejših držav do manjših, revnejših? Kaj menite o tovrstnem reševanju problema – da države prelagajo odgovornost na šibkejše? (Trenutno lahko spremljamo, kako države Evropske unije nalagajo odgovornost »vratarjev« v zameno za denar, sodelovanje in dobrine na jug Evrope, celo v Severno Afriko.) Kako v tem kontekstu razumete naslov filma?

Film bi lahko opisali kot satiro oz. parodijo. Zakaj?

Za karakterizacijo in videz mačk je avtorica preučevala različne mačje pasme in jih primerjala z različnimi fotografijami evropskih politikov, da bi našla podobnosti. Mačke se mestoma obnašajo kot ljudje – naštejte njihove človeške lastnosti –, nenadoma pa prevzamejo mačje gibe. Kako delujejo tovrstni prehodi, kakšen učinek imajo na gledalca? Kakšne občutke v vas vzbuja film?

## Ideje za dodatne dejavnosti

Avtorico je navdihnila begunska kriza leta 2015. Zaradi vojn v Siriji, Iraku, Iranu in drugih konfliktov je takrat po balkanski migracijski poti prek slovenske meje v Evropsko unijo (tj. smer Grčija–Nemčija) poskusilo vstopiti mnogo beguncev (čez Slovenijo skoraj 500 tisoč). Evropa na to ni bila pripravljena. Zaradi strateške lege je bila Slovenija še posebej na udaru in pod pritiskom Evropske unije je v času vlade Mira Cerarja na mejo s Hrvaško postavila rezilno žico, ki naj bi preprečila prehod beguncev (43 kilometrov panelne ograje in 60 kilometrov rezilne žice). Kljub akcijam in zavezi nove vlade žica še vedno ni povsem odstranjena. O situaciji si lahko več preberete na internetu.

V branje priporočamo tudi tematsko številko *Časopisa za kritiko znanosti* iz leta 2016. Begunsko krizo na slovenskem ozemlju s pozornim in angažiranim pogledom zvesto dokumentira umetnica in filmarka Nika Autor. Njena dela so nekakšen sodoben obrat forme filmskega obzornika oz. filmskega poročila.

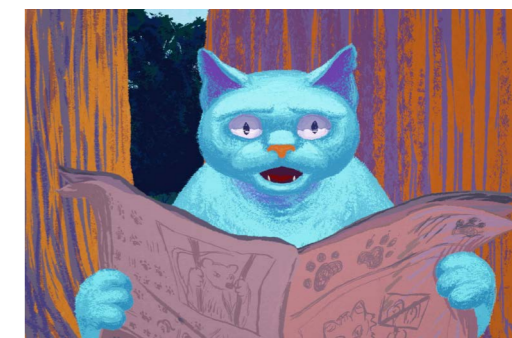
V ogled priporočamo filme: **Obzornik 242 – Sunčane pruge (2023)**, **Obzornik 670 – Rdeči gozdovi (2022)**, **Obzornik 63 – Vlak senc (2017)**. V tem kontekstu je zanimiv tudi kratki dokumentarni film **Meje (2016)** režiserja Damjana Kozoleta, v katerem s statičnim pogledom spremlja kolono beguncev in migrantov, ki si v spremstvu vojakov in policistov utira pot od schengenske meje med Slovenijo in Hrvaško proti sprejemnemu centru v Brežicah.

S stanjem na slovensko-hrvaški meji se ukvarja aktivistična organizacija Infokolpa. Več o njih lahko najdete na njihovih družbenih omrežjih.

Vsako leto poteka tudi Festival migrantskega filma, ki ga organizira Slovenska filantropija in predstavlja sodobno filmsko produkcijo na temo migracij in begunstva. [Več o festivalu.](#)

## O tehniki animiranja

Film je narejen v kolažni tehniki 2D digitalne animacije. Gre za tehniko, pri kateri so liki in predmeti ustvarjeni iz ločenih, premičnih delov, podobnih papirnatim izrezkom, vendar povsem v digitalnem okolju. Animatorica je ustvarila ploske, digitalne mačke, ki so sestavljene iz različnih delov (kot so tačke, glava in trup) in se lahko premikajo neodvisno. Oživljanje digitalnih podob dosežemo s posameznim premikanjem teh delov ali z uporabo ključnih točk, pri katerih programska oprema ustvari prehode med gibanji. Avtorica, ki je v osnovi slikarka, se je odločila za rabo živih barv – kako te delujejo v razmerju do precej težje in temačne zgodbe? Podobno so tudi liki mačk zarisani mehko, prijetno, vendar njihova »ljubka« podoba skriva drugačno resnico. Kakšen učinek ima ta razlika?



# Pepelnato sonce

Camille Monnier, Francija, Belgija, 2024, 12'42",  
v francoščini s slovenskimi podnapisi

**Pod žgočim soncem se Charlie dolgočasi in sanja o plaži. A ostati mora v motelu s sestrično Jess, ki poležava na ležalniku. Najstnici se ne razumeta in se ob vsaki priložnosti prepirata. Na radiu monoton glas uglednega raziskovalca na področju kolapsologije napoveduje skorajšnji konec sveta. Bazen je prazen, sonce žge in napetost narašča: ekološka apokalipsa, napovedana na radijskih valovih, nenadoma postane resnična.**

## Izhodišča za pogovor

Opiši kraj dogajanja. Na obronkih puščava, ki se razteza nekam v neskončnost, plastične vrečke, ki se valijo v prazno, dolga in ravna cesta, nekje v daljavi morje, nekaj palm, osamljena bencinska črpalka, v ozadju motel, prazen bazen. Kakšen občutek v vas vzbuja okolje? Vas morda spomni na kakšne druge filmske reference – od ameriških vesternov, prek *indie* dram, postavljenih na ameriški Srednji zahod, do apokaliptične puščave *Mad Maxa* ...? Bi rekli, da ta zabrisanost obzorij in nedoločljivost meja morda deluje nadrealistično, sanjsko – morasto? Kaj pripomore k temu občutku? Pomislite na neznosno vroče sonce, na glas, ki se razlega iz radia – kaj sporoča (o ekološkem in družbenem kolapsu sveta)?

Kdo sta protagonistki? Kako se Jesse in Charlie razlikujeta? Opišite ju: Charlie je nemirna (kako to vidimo – brezciljno tava naokoli, se preseda, grize si nohte ...), dolgočasi se, želi si plavati na obalo. Jesse leži na ležalniku z revijo o modi. Je bolj dominantna, prevzema vlogo starejše (Charlie npr. prepreči, da bi se odpeljala na obalo z mimoidočim fantom), a je obenem tudi bolj negotova – vsaj glede odnosa do lastnega telesa.

Kaj se zgodi, ko se mimo pripelje fant?

# Soleil gris

Se vam zdi, da napetost med dekletoma narašča? Na kakšen način, zakaj? Gre morda za ljubosumje, je krivo sonce, dolgčas, igra moči – prevlada ene nad drugo? Kaj pa fant? Kako razumete to, da je član patrolje za kojote? Kako gleda dekleti – kot lovec? Kako razumete »sanjsko«  
sekvenco Charlie, ki se sreča s kojotom? Kaj se zgodi? Zakaj menite, da Charlie obleče njegovo kožo? Kakšna žival je kojot, kako bi ga opisali? Kaj se zgodi, ko se Charlie prebudi? Znajde se sredi praznega bazena, naokoli divja požar. Jesse neuspešno poskuša odpreti pipo, a vode ni. Ali vemo, kako pride do požara, je sploh pomembno? Morda požar simbolizira tudi kaj drugega?

Dekleti zbežita. Opišite prizor. Kakšne so izbrane barve? Kako se spreminja perspektiva (izmenjava 1. in 3. osebe)? Kakšen občutek vam to vzbuja (dinamika, tesnoba, gibanje, bližina, strah ...)? Ko prideta do morja, pride trenutek pomiritve. Kaj se zgodi? Kaj naredi Jesse (povsem zmrzne, potrebuje tolažbo – majica okoli ramen, objem) in kaj Charlie (se vrže v morje, zdi se, da je zdaj ona tista, ki ima stvari pod nadzorom)? Na obali se igrajo kojoti, valijo se plastične vrečke – eno odnese v nebo. Kako razumete konec?

Film v ospredje postavlja najmanj dve tematiki – odraščanje in ekološko krizo. Kaj ti dve temi

povezuje (spremembe v telesu/okolju/zaznavi; konec nečesa: otroštva/okolja, kot ga poznamo)? Kako razumete motiv ognja (res je uničujoč, a hkrati nastopa tudi kot simbol očiščenja)? Je konec za vas negativen (apokaliptičen konec, vrečka, ki gre v nebo in napoveduje nadaljnje onesnaževanje) ali pozitiven (sprava deklet, očiščenje preteklosti/pomiritev z njo – motiv ognja/vode oz. morja)?

## Ideje za dodatne dejavnosti

Motiv plastične vrečke, ki je prepuščena vetru, je postal legendaren v filmu **Lepota po ameriško** (American Beauty, Sam Mendes, 1999), ki je na neki način prav tako kritika zahodne potrošniške družbe brez moralnega kompasa, obenem pa prizor izpostavlja krhko, mimobežno lepoto vsakdana. Oglejte si prizor in primerjajte motiv vrečke v obeh filmih.

**Pepelnato sonce** bi do neke mere lahko umestili v podžanr filma o naravnih nesrečah oz. filma o apokalipsi – koncu sveta, pa tudi filma o okoljski krizi. Bi izpostavili kak naslov? Kaj je značilno za ta žanr filma? Enega od mnogih seznamov filmov na to temo si lahko ogledate [tukaj](#).

Od kod je avtorica črpala ideje in navdih za film, lahko preberete [tukaj](#).

## O tehniki animiranja

Film je kombinacija tradicionalne in računalniške risane animacije. Večji del filma je ustvarjen v računalniški risani animaciji. Pri tem animirajo podobe tako, da rišejo risbo po risbo na računalnik s pomočjo digitalnih pisal. En del filma pa je ustvarjen v tradicionalni risani tehniki na papir z vodenkami. Pri tem so vsako risbo narisali na nov papir. Kakšen učinek ustvarjajo tako zarisane linije, ki se prelivajo? Kaj pa barvna paleta (pastelne, sivkaste, bele, rumenkaste, rdeče ...) – kako poudarja teme in ideje filma?



# Individuality

Bára Holzknechtová, Češka, 2023, 1'45",  
brez dialogov

**Ta asociativna študija z nizi na videz nepovezanih fotografij je nastala v sklopu gverilskega študijskega projekta mapiranja kot avtoričino prvo eksperimentiranje s kamero. Gledalcu je prepuščeno, da v dveh različnih svetovih zazna in najde podobne elemente in povezave.**

## Izhodišča za pogovor

Na kaj nas že na začetku opozori način, na katerega se izpiše naslov filma? Duality – Individuality, torej dualnost/dvojnost in individualnost. Kako razumete ta pojma? Dvojnost kot prisotnost dveh enakovrednih stvari (primer: dobro in zlo); individualnost – ki se nanaša na posameznika, izhaja iz posameznika oz. tistega, kar je njemu lastno (namig: za razlago pojmov si lahko pomagate s portalom [Fran](#)).

Kako se to razmerje kaže v filmu? Film je predstavljen v tehniki deljenega zaslona (ang. *split screen*). Pred nami se v dveh okvirčkih hkrati vrtijo podobe. Kakšne so te podobe? Opišite jih (to so: rešetke vs. suhe rože; vilice vs. iglice; luč vs. sonce med golimi vejami dreves; vodovodna cev vs. puhast cvet; okrogel detajl na fasadi vs. okroglina neba med vejami dreves itd.). Na kakšen način se podobe in vzorci med seboj povezujejo? Po podobnosti, obliki, vzorcih, ki jih ustvarjajo tudi z gibanjem. Obenem se podobe med seboj tudi razlikujejo – npr. element iz narave je sopolstavljen elementu iz človeškega sveta.

Kakšen je ritem menjave podob? Bi rekli, da je čedalje hitrejši, bolj hektičen? Kako k temu prispeva zvočna slika? Opišite jo – je prav tako precej elementarna, minimalna; ustvarja se z ritmi topotanja in zvenenja ...

Menjave podob se sicer na eni točki sklenejo v krog – ponovijo se nazaj do izhodiščne podobe. Kako razumete to ciklično pripovedno strukturo filma? Kakšen občutek v vas vzbudi film na splošno? Kako, tudi v kontekstu naslova, razumete odločitev avtorice za črno-belo fotografijo? Kaj bi še izpostavili?

## Ideje za dodatne dejavnosti

Ustvarite podoben fotokolaž tudi sami. Poiščite elemente, ki bi jih lahko vzpostavljali po liniji dvojnosti – po logiki nasprotja ali podobnosti.

O rabi deljenega zaslona si lahko ogledate [kratak videoesej](#), kjer se lahko seznanite z uporabo te filmske tehnike.

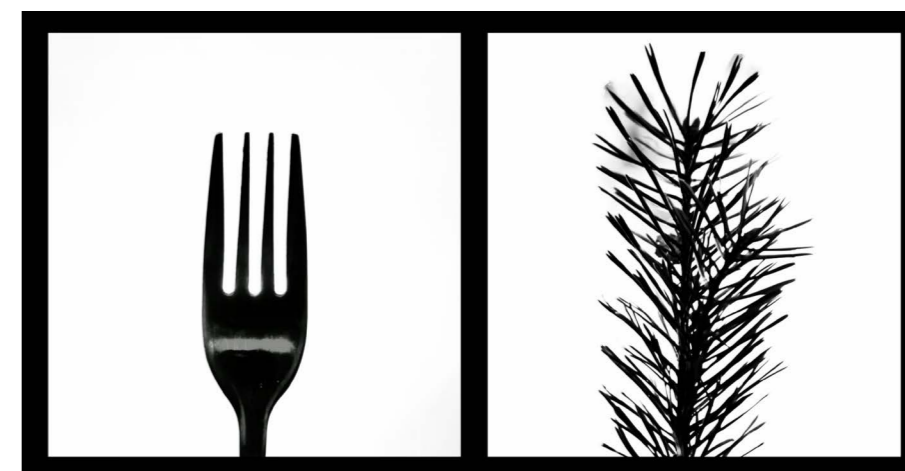
## O tehniki animiranja

Avtorica je uporabila tehniko deljenega zaslona (ang. *split screen*), kar pomeni, da se predvajata dve sliki vzporedno oz. hkrati.

Za več o uporabi deljenega zaslona gl.

*Ideje za dodatne dejavnosti.*

Animirani film je posnet v tehniki predmetne stop animacije. V filmu imajo glavno vlogo različni predmeti in elementi v naravi. Posamezne predmete in elemente iz narave so fotografirali pod kamero. Včasih so predmete premikali, včasih pa jih le zamenjali med seboj in za vsak premik posneli eno sličico.



# Zelo zafeceljana zgodba

Catherine Buffat, Jean-Luc Gréco, Francija, 2024, 13'30",  
v francoščini s slovenskimi podnapisi

**Najstnik Brindone gre vsak večer spat pred koncem nadaljevanke. Ko pride v njuno sobo starejši brat Musclor, vedno prižge luč in povzroča hrup, vse samo zato, da bi mu nagajal. Vsak večer ista pesem. Brindone tega ne prenese več.**

## Izhodišča za pogovor

Opišite Brindona. Kaj je njegov največji problem? Kako bi opisali njegovega starejšega brata Musclorja? Kako se obnaša? Arogantno, agresivno, egoistično, neuvidevno, je glasen, velik ... Kljub temu da je Brindone mlajši (in manjši), morda na prvi pogled deluje tudi bolj nežno, je precej zvit in iznajdljiv. Kako bi opisali odnos med bratoma? Bi rekli, da starejši brat čustveno (in fizično) ustrahuje mlajšega? Zakaj menite, da to počne? Pomislite na prizor, v katerem se Musclor tako napije, da začne razbijati in obupano pove, da je naveličan svoje monotone službe za tekočim trakom (prestavlja kozarce majoneze in gorčice); povrh vsega pa sploh ni lep (morda kot komična distrakcija, morda kot resnična tesnoba mladega človeka). Pa je splošna nezadovoljnost z življenjem lahko razlog za tak odnos? Kaj je vaše mnenje, zakaj se običajno spravljamo na šibkejše?

Kaj skušamo dokazati, zakaj to počnemo – »buliji« so večkrat ljudje, ki skušajo prikriti svoje negotovosti s poniževanjem drugih, da bi se sami počutili bolj samozavestne, ali pa imajo težavo z obvladovanjem in izražanjem čustev (jeza, frustracije ...), ki jih nato sproščajo prek ustrahovanja in poniževanja drugih. Kam se Brindone odpravi po navdih in česa

se domisli? Kdo mu pri tem pomaga? Kako bi opisali njegovo sošolko Tamilclue? Bi oba protagonista – Brindona, ki je očitno izobčenec, in Tamilclue, ki je po pridnosti in uspešnosti prva v razredu – lahko določili kot morda stereotipna lika filmov o odraščanju?

Zgodba je vse prej kot običajna – kako bi opisali samo vzdušje filma? Je nenavadno, malce groteskno, absurdno, fantastično, temačno, čudno? Kako se estetske odločitve povezujejo z vsebino, na kakšen način jo poudarjajo? Kako k temu občutku prispeva uporaba barv, zvoka, glasu pripovedovalca? Kako liki prispevajo h komičnosti? Humoren komentar dogajanja v filmu je na primer miška, ki prebiva v luknji.

Kako poteka večer, ko Brindone izvede svojo potegavščino? Bi rekli, da imata z bratom pred tem trenutek povezanosti? Kaj se zgodi? Brindone se zaplete kot nekakšen kubističen lik na Picassovi sliki. Kakšen je konec zgodbe?

Brindone »se razpleta« oz. ozdravi počasi, medtem ko ostali protagonisti očitno nadaljujejo svoj vsakdan. Zdi se, da ga je doletela »božja kazen«, kot pravi njegova teta: kazen za pačenje je to, da ostaneš spačen za vedno – klasična moralna pridiga odraslih z idejo lepe in dobre vzgoje. Ali stanje Brindona lahko razumete tudi v prenesenem pomenu – da so ga nezdravi, toksični družinski odnosi zazna-

movali do te mere, da bo za vedno poškodovan, zaznamovan, nosil posledice? Morda imate sami podobno izkušnjo – kako v taki situaciji najti rešitev, kako poskrbeti zase, kako se soočiti z osebo, kot je Musclor?

## Ideje za dodatne dejavnosti

Kaj so različne oblike nasilja in kje lahko poiščete pomoč, si lahko preberete na spletni strani programa za duševno zdravje mladih [To sem jaz](#), ki je nastal pod okriljem NIJZ.

## O tehniki animiranja

Priznani duo francoskih ustvarjalcev – Catherine Buffat in Jean-Luc Gréco – sodeluje že od začetka devetdesetih; takrat sta se avtorja spoznala v priznanem studiu Folimage, kjer sta začela svojo pot animatorjev. Skupaj sta ustvarila več filmov, ki prečijo različne animirane tehnike in estetske vplive, leta 2004 pa sta z Anne Larricq in Laurentom Pouvaretom ustanovila produkcijsko podjetje Les Films à Carreaux, v okviru katerega ustvarjata še danes. **Zelo zafeceljana zgodba** je nastala v tehniki kolažne animacije oz. izrezanke. Tehnika temelji na oživljanju likov, »izrezanih« iz različnih materialov (papir, karton), s postopkom snemanja sličice za sličico. Liki so pripravljani tako, da imajo gibljive ude, oživijo pa na način, da je fotografiran vsak premik posebej, sličico po sličico.



# Rak v bazenu

Alexandra Myotte, Jean-Sébastien Hamel, Kanada, 2023, 11'14",  
v francoščini s slovenskimi podnapisi

**Najstnica Zoé in njen bratec Théo sta v zanikrni soseski prepuščena sama sebi. Zoé intimni strahovi tako hromijo, da hodi po svetu kot oblak jeze. Théo, ki je še otrok, pa beži iz resničnosti v svet fantazije.**

## Izhodišča za pogovor

Opišite Zoé. Kaj so njeni problemi, s čim se kot najstnica sooča? Kako to poda uvodni prizor, v katerem s fantom kadi, on pa jo prime za prsi in ob zavrnitvi reče, da je »ploh« – da torej sploh še nima pravih prsi? Kaj pa njen mlajši bratec Théo s čarobnimi očali? Kdaj si jih nadene in kako prikažejo svet (poudarijo njegove značilnosti, delujejo kot nekakšne fantastične karikature)? Opišite odnos med sestro in bratcem.

Osrednji del zgodbe, kot namigne že naslov, poteka na bazenu. Kaj se zgodi tam? Ko Théo zagleda privid ženske, že zavzdihnemo skupaj z Zoé, ki nesrečno gleda svoje prsi – tam se zgodi nekaj nenavadnega, kar spominja na prijem žanra *body horror* oz. telesne grozljivke, kjer je običajno mutacija telesa nosilec groze, gnusa, strahu. Kakšno funkcijo imajo v grozljivkah telesne mutacije, poškodbe itd.? Večkrat so samo zunanji izraz notranjega počutja protagonistov. Telesne mutacije se nadaljujejo – kaj se zgodi, ko se Zoé zaleti v prsato žensko? Nenadoma zrastejo prsi tudi njej in spet se ponovi uvodni prizor s fantom na parkirišču. Kaj se zgodi zdaj? Bi rekli, da so dolgi lasje – podobno kot prsi – nekakšen simbol (spolni atribut)? Kaj pravzaprav pomeni biti ženska?

# Un trou dans la poitrine

Film ne govori samo o doseganju idealnih telesnih podob, temveč o podobah, s katerimi se sicer neradi soočamo, jih neradi gledamo, ker so morda neprijetne, zastrašujoče itd. Taka je na primer podoba bolnega telesa: ko nežen ženski glas pokliče prestrašeno Zoé, je odsev v ogledalu najprej strašen: ženska z eno dojko, brez las – kdo je to? To je Zoéjina in Théova mama, ki je zbolela in umrla za rakom. Kako se Zoé in Théo soočata z njeno boleznijo? Kako njuno obnašanje – Zoéjino jezo, Théov beg v fantastično – razumemo v tej novi luči soočanja z materino smrtjo? Théo si tukaj prvič nadene čarobna očala, ki mu jih poda mama, da bi jo zagledal kot Amazonko, junakinjo iz svoje pobarvanke. Amazonke so si, da bi bolje streljale z lokom, odstranile eno dojko, veljajo pa za odlične bojevnice – in mama Théa potolaži, da se bo borila tudi ona. V filmu se na zanimiv način ustvarjata in prepletata čas in prostor: realni svet se meša s svetom fantazije, preteklost s sedanjostjo, spomini nagovarjajo trenutnost, nebo postane bazen ... Kako delujejo ti fantazijski, skoraj nadrealistični prijemi? Kako določajo zgodbo – bolj kot samo dogajanje so pomembni občutki, ki se kažejo skozi podobe. Te so mestoma zelo simbolne: jezna Zoé postane grška Meduza, mamina bolezen – rak, postane dobeseden rak, ki se izvije iz teles obeh protagonistov.

## Ideje za dodatne dejavnosti

Namig za filmofile: eden od mojstrov telesne grozljivke je kanadski režiser David Cronenberg. Za spoznavanje z žanrom in avtorjem v hiter pregled priporočamo v branje [tale članek](#). Rak dojk najpogosteje prizadene ženske – v Sloveniji jih letno zboli več kot 1500. Društvo, ki v Sloveniji ozavešča in aktivno podpira tiste, ki zbolijo za rakom dojk, pa tudi njihove družinske člane, je Europa Donna – Slovensko združenje proti raku dojk. Velik poudarek namenjajo preventivi, mnogo uporabnih informacij pa je na voljo na njihovi [spletni strani](#). Žalovanje je pomemben del soočanja z izgubo bližnjega. Slovensko društvo Hospic izvaja poseben program Žalovanje otrok in mladostnikov – Levjesrčnih. Kot poudarja tudi film – junaka potrebujeta pogum, da se soočita z vsemi strahovi in bolečinami, ki jih prinese izguba mame. V tem kontekstu kratek [video pozdrav ustvarjalcev](#).

## O tehniki animiranja

Alexandra Myotte in Jean-Sébastien Hamel sta umetniški duo iz Montréal. Skupaj sta ustvarila že več nagrajenih animiranih filmov in spletnih serij. Film **Rak v bazenu** je nastal v 2D računalniški risani animaciji, kjer gre za isti princip ustvarjanja kot pri tradicionalni risani animaciji (risanje sličico za sličico), olajšan je le postopek, saj papir in svinčnik nadomestita računalniška tablica za risanje in programska oprema.



# Gigi

Cynthia Calvi, Francija, 2023, 13'55",  
v francoščini s slovenskimi podnapisi

## Gigi s humorjem in občutljivostjo pripoveduje o svoji spolni tranziciji in poti, ki jo je prehodila od trpeče morske deklice do izpolnjene ženske, kakršna je danes.

### Izhodišča za pogovor

Kdo je Gigi? Opišite njeno življenjsko pot. V prvoosebni pripovedi nas povede od otroštva (ima brata dvojčka) prek ovir in težav, s katerimi se je soočala skozi odraščanje in v zgodnji odrasli dobi. Kaj je Gigi poslušala v otroštvu (da to ni za fante, da naj se obnaša bolj fantovsko itd.)? Kako se je na to odzvala Gigi? Takrat ji je bilo vseeno, dolge lase si je zataknila za ušesa, uživala je, ko je prepevala s svojim visokim glasom, počutila se je svobodno. Kako pa se je počutila v šoli? Imela je težave s koncentracijo, hodila je k psihiatru, diagnosticirali so ji avtizem. Kot pravi, si je kot odraščajoča želela nazaj v otroštvo – zakaj? Kakšen je bil odziv doma – mama, oče, brat? Če je bila mama razumevajoča (to vidimo tudi kasneje, ko se Gigi zateče domov) in se je postavila na njeno stran, je bil oče hladen in je zahteval od nje prilagoditev družbeni normi. Kako je sprejela očetov »ukaz«? Kaj se je zgodilo v času pubertete (njen glas mutira, ne more več skrivati svoje moškosti)? Kako se je odzvala (začela se je oblačiti in obnašati kot fant, ker je verjela, da je to pač njena usoda; ni vedela, da je sprememba spola možna)? Kako so te spremembe v filmu izražene na vizualni ravni (prikazana je kot morsko bitje, riba: dobi škrge, plavuti, luske ...)? Kakšna je

njena transformacija – je boleča? Kot odraščajoč moški postane morska pošast – kako na simbolni ravni razumete to spremembo? Kaj se zgodi v času študija mode? Kakšno je bilo njeno prvo javno »razkritje«? Kako se je ob tem počutila? Kaj je storila potem? Kaj zanjo pomeni Pariz? Kaj se je dogajalo tam? Kakšen je bil družbeni odziv nanjo (pomislite na srečanje s starejšo gospo na eni strani ali na prizor v klubu, na delovnem mestu na drugi)? Kaj se zgodi, ko Gigi pri dvaindvajsetih letih ostane brez službe? Za spremembo spola bi bilo to namreč ravno pravšnje obdobje, saj se telo še razvija. Zakaj se obrne k prostituciji? Kako je nanjo vplival bivši partner? Kako se počuti, ko pusti, da se pokažejo moški telesni znaki? Kaj se zgodi? Zakaj se vrne domov (vrnitev k svojim koreninam, nazaj k sebi)? Kako je vizualno predstavljena ta sprememba? Kakšni občutki se ji povrnejo, ko začne s tranzicijo (občutki, ki so jo prevzemali v otroštvu)? Kako to sama razume? Kot dejansko vrnitev k sebi, svoj resnici, svoji lepi duši. Kaj je zanjo največje bogastvo? Ugotovili smo že, da film na simbolni ravni prikaže občutke protagonistke (telesne spremembe – majhne ribice, ki glodajo njeno »staro« kožo/stare luske). Kaj pa drugi elementi (npr. prevelika mamina roka)? Kako razumete avtoričino odločitev za simbolni svet podvod-

nega sveta, morskih bitij? Ali veste, da morska deklica nosi simbolni pomen ponovnega rojstva? Po drugi strani se morska deklica navezuje tudi na sireno – bitje iz grške mitologije, ki je s svojim lepim petjem in glasom zavajala mornarje na morju k brodolomu. V tem kontekstu so morske deklice lahko tudi simbol nevarnosti in skušnjave. Spet drugi razumejo pomen morske deklice kot bitja izpod gladine, torej kot simbol nezavednega. Interpretacij je mnogo, raziščite jih sami. Omeniti velja, da je film animirani dokumentarec – režiserka je posnela pogovor s svojo nekdanjo prijateljico in sošolko Gigi. Kaj menite, da je prednost animacije pri dokumentarnem filmu – kaj lahko prikaže in na kakšen način lahko z animacijo prikažemo določene realnosti, ki jih sicer ne moremo?

### Ideje za dodatne dejavnosti

Od kod avtorici navdih za film? Na uri francoščine lahko prisluhnete [kratkemu intervjuju z avtorico filma](#). Ali poznate francosko pevko Barbaro? Zaznamujejo jo temačne, melanholične pesmi, ki se dotikajo humanističnih tem, nesrečnih ljubezni itd. Njen šanson odpoje Gigi na koncu filma. Prisluhnite še Barbarini izvedbi pesmi [Du bout des lèvres \(1968\)](#). [Spletni priročnik o tranziciji](#) je pripravil zavod TransAkcija skupaj z osebami iz trans skupnosti.

### O tehniki animiranja

Animirani film je ustvarjen v tehniki digitalne risane 2D animacije. Za vsak premik so narisali novo risbo, pri tem pa so uporabili računalnike in digitalna pisala. Za eno sekundo animiranega filma je potrebnih 24 sličic. Film odlikujejo jasne in močne barve ter vseskozi spreminjajoče se črte, ki ponazarjajo tranzicijo protagonistke.





# Išče se igra

Dan Castro, Velika Britanija, 2024, 3'28",  
v angleščini s slovenskimi podnapisi

**Timothy Quiche je pozabil, kako se igra.  
Ali pa morda tudi ne? Mogoče je težava  
v tem, da išče igro na napačnih krajih.**

## Izhodišča za pogovor

Film na prvi pogled deluje kot animacija za otroke – zakaj? Pomislite na barvo, oblike, zvok, glasbo, motive: enostavne, monokromatične (enobarvne) barvne ploskve, raba geometrijskih elementov (krog, kvadrat, trikotnik itd.), preprosta in igriva glasba.

Film se začne kot nekakšna risanka iz »starih časov« televizije – najprej se izpiše, da je posneta v »plorkvision« (morda se spomnimo napisov iz uvodnih filmskih špic: *panavision*, *cinemascope*, *technicolor* ...). Kaj pomenijo ti izrazi? Izraz *panavision* recimo pomeni določeno rabo leče pri snemanju in določeno razmerje slike (npr. 1:2.35), kar za oko običajnega gledalca pomeni širokozaslonsko sliko. Več o tehničnih izrazih v *Idejah za dodatne dejavnosti*.

Kaj je po vašem mnenju vsebina filma? Kako razumete junakovo iskanje igre, igrivosti – kako se prepleta in določa vizualno raven filma? Kako razumete uporabo besedila v animaciji? Vse skupaj je zelo preprosto – zveni kot nekakšna otroška pesem. Igrivost ni dobesedno prisotna kot figura v filmu (smo v njenem iskanju), dokler se na koncu ne izkaže za njegovo osnovo, strukturo. Kako to razumete? Ko naš junak ne najde igre nikjer, se odpravi na sprehod – vir navdiha in sprostitve.

# Finding Play

Kako se film konča? S pogledom v ogledalo in odkritjem lastne igrivosti. Kako sami razumete moč animacije? Kaj za vas pomeni igra? Ali je pomembno, da tudi ko nismo več otroci, v svojem življenju poskrbimo za igrivost, za igro? Zakaj?

## Ideje za dodatne dejavnosti

Poznate izraz »plork«? Avtor filma se v svojem doktoratu ukvarja s pomenom in idejo igre pri delu in vsakdanu. Izraz *plork* je prvič uporabila Corita Kent (oz. redovnica Mary Corita), ameriška oblikovalka in pedagoginja, in ga definirala kot: »veselje, ki ga občutimo, ko sta delo in igra eno«. Več o ameriški nuni, ki jo umeščamo v znamenito ameriško pop art gibanje, si lahko preberete na [povezavi](#).

Več o avtorjevi ideji in njegovem raziskovalnem projektu lahko preberete na njegovem [blogu](#).

Na prvi pogled je film videti, kot da je bil ustvarjen v aplikaciji slikar – poigrajte se tudi vi in ustvarite svojo računalniško risbo na temo igre.

Uporaba otroškega, naivnega oz. primitivnega sloga v umetnosti ni redkost – avantgardna gibanja z začetka 20. stoletja so se veliko poigravala s tovrstnimi pristopi in s tem iskala oz. se skušala približati bistvu umetnosti.

O vlogi in razvoju barve v filmu lahko izveste več v [videoeseju](#).  
Za več o filmskih formatih si oglejte [videoesej](#).

## O tehniki animiranja

Film je nastal v 2D računalniški risani animaciji, kjer gre za isti princip ustvarjanja kot pri tradicionalni risani animaciji (risanje sličico za sličico), le da animacija poteka z računalniško opremo. Figure v filmu je navdihnil lik zajčka Miffyja, ki ga je ustvaril nizozemski umetnik Dick Bruna. Otroško preprosti liki so videti, kot da bi bili narejeni iz lesenih kock.

